

Valtiosäätöoikeus

Tentti 22.11.2017

Tentaattori: Maarit Hovila

Maksimipistemäärä tentistä on 40 pistettä. Kirjoita vastauksesi selkeällä käsialalla ja vastaa vain kysytyyn. Jokainen tehtäväosio on vastattava erilliselle vastauspaperille. Eli tarvitsit kolme (3) paperiarkkia.

Monivalintatehtävä, 12 pistettä

Monivalintatehtävä sisältää 12 kysymystä, jotka on kirjoitettu kysymyksen tai väitteen muotoon. Jokaisen kysymyksen vastausvaihtoehdoista ainoastaan yksi vaihtoehto on oikein. Oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen ja väärästä vastauksesta vähennetään yksi piste. Vastaamatta jättämisestä ei vähennetä pisteitä.

1. Eduskunnan puhemies
 - a) on eduskunnan perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja
 - b) kutsuu koolle eduskunnan täysistunnot
 - c) voi osallistua tärkeissä asiakysymyksissä äänestyksiin eduskunnan täysistunnossa
2. Mikä seuraavista kuntien itsehallintoa koskevista väittämistä on väärin?
 - a) Kunta päättää talousarvioteitse omasta taloudestaan
 - b) Kuntien itsehallinto on perustuslain suojaama
 - c) Kunnan tehtävät ovat pääosin hallinnollisia mutta siihen kuuluu vähäisessä määrin myös lainsäädäntövaltaa
 - d) Valtiolla on oikeus PL 121 §:n estämättä, antaa kunnille tehtäviä, jotka niiden on pakko hoitaa
3. Tasavallan presidentti
 - a) on puolustusvoimien komentaja ja tässä ominaisuudessa hän päättää myös sotilaskäskyasioista
 - b) päättää suoraan perustuslain nojalla ulkopolitiikasta ja perustuslain mukaan hänelle kuuluvat myös EU-asiat
 - c) ennenaikaiset eduskuntavaalit voidaan määrätä presidentin päätöksin mutta aloitteen tähän on tultava pääministeriltä
 - d) on parlamentarismien periaatteen mukaisesti ylin valtioelin
4. Imperatiivisen mandaatin kiellolla viitataan
 - a) alueherruuteen
 - b) valtion yksipuolista ilmoitusta siihen, että se sitoutuu johonkin oikeussuhteeseen tai velvoitteeseen
 - c) siihen, ettei kansanedustaja ole edustajantoimessaan oikeudellisesti sidottu minkään tahon ohjeisiin tai määräyksiin
 - d) kansansuvereenisuusperiaatteeseen ja eduskunnan asemaan ylimpänä valtioelimenä
5. Perusoikeuksien yleisiin oppeihin kuuluu, että
 - a) perusoikeudet on taattu jokaiselle Suomen oikeudenkäyttöpiirissä olevalle Suomen kansalaiselle

- b) perusoikeuksien valvontatehtävä on varattu Suomessa yksinomaan eduskunnan oikeusasiamiehelle ja oikeuskanslerille
 - c) pääsääntöisesti perusoikeussuoja kuuluu kaikille ikään katsomatta. Äänioikeus valtiollisiin ja kunnallisiin vaaleihin on kuitenkin varattu 18-vuotta täyttäneille
 - d) perusoikeussuoja ulottuu täysimääräisesti vielä syntymättömään sikiöön ja loppuu kuolemaan saakka
6. Kompetenssi-kompetenssi tarkoittaa seuraavaa:
- a) kansainvälisellä ja kansallisella oikeudella on eri voimassaoloperuste ja kumpikin muodostaa oman oikeusjärjestyksen
 - b) kykyä säätää kaikkien valtion alueella valtaa käyttävien organien ja viranomaisten toimivallasta
 - c) maakunnan itsehallinnon alaan kuuluvissa asioissa suvereenisuus kuuluu ensisijaisesti Ahvenanmaan maakunnalle: Suomen valtion suvereenisuus on tässä mielessä alisteista
 - d) eduskunnan oikeusasiamiehen ennakkollista perustuslainmukaisuuden laillisuusvalvontaa
7. Bilateraaliosopimuksella tarkoitetaan:
- a) kahden valtion välistä sopimusta tai muuta suhdetta
 - b) valtion yksipuolista ilmoitusta siihen, että se sitoutuu johonkin oikeussuhteeseen tai velvoitteeseen
 - c) useamman valtion välistä sopimussuhdetta
 - d) sitä dualistista maissa toteutettavaa päättelytapaa, jonka mukaan kansainvälinen oikeus ja kansallinen oikeusjärjestys ovat erillisiä oikeusjärjestyksiä, joten kansainvälisoikeudellisen velvoitteen kansallinen soveltaminen vaatii erillisiä lainsäädäntötoimia eli voimaansaattamislakia koskevaa sopimusta
8. Valtioneuvoston antamalla tiedonannolla
- a) tarkoitetaan sitä, että käsittelyn päätteeksi äänestetään eduskunnassa siitä, nauttiiko hallitus eduskunnan luottamusta
 - b) merkittävimmät lakiehdotukset annetaan eduskunnan käsiteltäviksi tiedonantomenettelyn kautta
 - c) tarkoitetaan sitä, että merkittävimmät EU-asiat käsitellään eduskunnan ulkoasiainvaliokunnassa ja suuressa valiokunnassa
 - d) on täysin sama merkitys kuin valtioneuvoston selonteolla
9. Aiemmin suosituilla poikkeuslailla tarkoitetaan
- a) lakia, joka oli hyväksyttävä 5/6 enemmistöllä
 - b) nimensä mukaisesti poikkeusta perustuslaista ja asetti itsensä perustuslain tasolle
 - c) kiireellisessä lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytty laki, hierarkiassa tavallisen lain tasolla
 - d) perustuslainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytty laki, hierarkialtaan tavallisen eduskuntalain tasolla
10. Kuka tai mikä valitsee perustuslain 61 §:n mukaan pääministerin?
- a) tasavallan presidentti
 - b) eduskunta yksinkertaisella äänten enemmistöllä
 - c) eduskuntavaaleissa kaksi eniten ääniä saaneiden puolueiden eduskuntaryhmät
 - d) eduskunta kahden kolmasosan äänten enemmistöllä

11. Vallan kolmijako-opin mukaan

- a) tasavallan presidentti päättää yleisestä armahduksesta
- b) hallitus- ja hallintoasiat kuuluvat yksinomaan valtioneuvostolle
- c) eduskunta päättää lailla yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista
- d) vahvistaessaan lait, tasavallan presidentti voi pyytää lausunnon korkeimmalta oikeudelta. Korkein oikeus siten kytkeytyy lainsäädäntövallan käyttöön

12. Eduskunnan päätösvallan alaan kuuluu

- a) päättäminen valtion talousarviosta
- b) valtiosopimuksen ratifioiminen
- c) epäluottamuslauseen antaminen tasavallan presidentille
- d) suhteellisen laaja virkanimitysvalta

Oikeudenalan yleisten oppien hallinta, 18 pistettä.

Vastaa kaikkiin kolmeen essee-kysymykseen. Jokainen esseekysymys on 6 pisteen arvoinen ja jokaisen kysymyksen vastaustila on maksimissaan 1 sivu. Eli vastaa ytimekkäästi!

1. Suomen ulkopolitiikan johtovalta? Kerro myös parlamentaarista vastuukatteesta.
2. Suomen 100-vuotisjuhlan kunniaksi kerro pääpiirteittäin Suomen valtiosääntöoikeuden historiasta?
3. Lain valmistelu- ja säätämisvaiheet?

Valtiosääntöoikeuden soveltaminen, 10 pistettä

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 45/2017 käsitteli hallituksen esitystä 124/2017 eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamiseksi. Alla lyhyt esittely kyseisestä hallituksen esityksen kohdasta, joka on otettu suoraan eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunnosta. Arvioi hallituksen esitystä ja ota huomioon myös perusoikeuksien yleiset rajoituskriteerit. Vastaustilaa max. 2 sivua.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia, työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia, työttömyyskassalakia ja sairausvakuutuslakia. Esitys liittyy valtion vuoden 2018 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Hallituksen esityksen yhtenä tavoitteena on uudistaa ansiosidonnaista työttömyysturvaa nopeampaan työllistymiseen kannustavaksi niin, että se lisää työllisten määrää 8 000 henkilöllä ja että sen vaikutukset valtiontaloudelle ovat neutraalit.

Esityksen säätämisperusteluissa ehdotettu ja muutoksia tarkastellaan perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuutta, 18 §:n oikeutta työhön ja elinkeinonvapautta sekä 19 §:n oikeutta sosiaaliturvaan koskevan perusoikeussäätelyn kannalta. Hallituksen mielestä lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisperusteluissa. Koska työttömyysetuuden tason alentamisessa on kyse uuden tyyppisestä työttömyysetuuksien saamisen edellytyksestä, hallituksen esityksestä on hallituksen mukaan perusteltua pyytää perustuslakivaliokunnan lausunto.